

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO PROJEKTO

Suinteresuotos institucijos, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba neatsižvelgta iš dalies	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų pastabas ir pasiūlymus
<p>Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2019-08-08 raštas Nr. (3.10)2-1835</p>	<p>Šiuo metu kultūros paveldo apsaugos sistemoje lėšos, Kultūros paveldo departamento teismuose išieškotos už kultūros paveldo objektų sužalojimą, taip pat iš paskirtų fiziniams ir juridiniams asmenims baudų, nenaudojamos konkretaus sužaloto objekto iki sužalojimo buvusiai būklei atkurti, o naudojamos bendroms valstybės reikmėms tenkinti, todėl sužaloti objektai toliau nyksta. Pažymėtina, jog skirtingai nei paveldo apsaugos sistemoje, aplinkos apsaugos sistemoje jau 19 metų veikia Aplinkos apsaugos rėmimo programa. Pagal Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo 3 straipsnio 1 ir 2 punktus Aplinkos apsaugos programos rėmimo programos lėšas sudaro lėšos, nustatyta tvarka išieškotos už aplinkai ir valstybiniams gamtos ištekliams padarytą žalą pažeidus aplinkos apsaugos įstatymus ar kitus aplinkos apsaugą reglamentuojančius teisės aktus, taip pat lėšos iš sumokėtų LR ANK nustatytų baudų už aplinkos apsaugos įstatymų ar kitų aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, taip pat juridinių asmenų sumokėtų baudų už aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. Pagal Aplinkos apsaugos rėmimo programos 4 straipsnio 1 dalies 1 punktą programos lėšos naudojamos priemonėms, kuriomis kompensuojama aplinkai padaryta žala, taip pat sužalotiems kraštovaizdžio kompleksams ar elementams atkurti.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlome Įstatymo projekto 10 straipsnio 1 dalį papildyti nauju punktu „Kultūros paveldo apsaugos rėmimo programa“, o 10 straipsnio 3 dalį papildyti antru sakiniu „Kultūros paveldo apsaugos rėmimo programos lėšų šaltinius bei jų naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šio įstatymo projekto tikslas nėra sukurti Kultūros paveldo apsaugos rėmimo programą, be to, <i>Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs</i> (2002 m. sausio 14 d., 2002 m. liepos 11 d. Konstitucinio Teismo nutarimai), <i>kad įstatymais, numatančiais tam tikras išlaidas, negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų paneigiama</i> Vyriausybės konstitucinė teisė ir pareiga sudaryti valstybės biudžetą biudžetiniams metams, bei Seimo konstitucinė teisė ir pareiga tvirtinti valstybės biudžetą, būtent biudžetiniams metams. Tad Konstitucijos 131 straipsnio 2 dalyje nurodyti tam tikras išlaidas numatanys įstatymai yra ne taisyklė, o išimtis. Tokiais įstatymais išlaidas galima numatyti tik konkrečiai apibrėžtam, visuotinai svarbiam tikslui pasiekti per įstatymo nustatytą laiką ir tik tada, kai šių reikmių negalima patenkinti per vienerius biudžetinius metus (t. y. įstatymai, įgalinantys užtikrinti valstybės biudžeto santykių įvairiais biudžetiniais metais perimamumą, finansavimo tęstinumą tuomet, kai tam tikrų (ypatingų, ilgalaikių, strateginių) visuomenės ir valstybės uždavinių kryptingam sprendimui lėšų reikia daugiau, nei galima skirti per vienerius biudžetinius metus). Tokiais įstatymais negali būti numatomos išlaidos valstybės nuolatiniems funkcijoms vykdyti, visuomenės kasdienėms reikmenims finansuoti. Priešingu atveju būtų iškreipiama konstitucinė valstybės biudžeto samprata: konstitucinis biudžetinių metų institutas netektų prasmės, būtų paneigiama Vyriausybės konstitucinė teisė ir pareiga valstybės biudžeto projektą rengti bei Seimo konstitucinė teisė ir pareiga valstybės biudžetą tvirtinti biudžetiniams metams, atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę padėtį, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus arba galimus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus, į kitus svarbius veiksmus.</p>

	<p>Kultūros paveldo apsaugos rėmimo programos lėšas (įplaukas) sudarytų: lėšos, teisės aktų nustatyta tvarka išieškotos už nekilnojamosioms kultūros vertybėms padarytą žalą; lėšos iš sumokėtų ANK nustatytų baudų už kultūros paveldo apsaugos reikalavimų pažeidimus; lėšos iš juridinių asmenų arba kitų organizacijų ar jų padalinių sumokėtų šiame įstatyme nustatytų baudų už šio įstatymo pažeidimus, taip pat valstybės rinkliava už leidimų atlikti archeologinius tyrimus išdavimą ir valstybės rinkliava už licencijų išdavimą asmenims, užsiimančiams licencijuojama antikvarinių daiktų ir kilnojamojo kultūros vertybių prekyba. Kultūros paveldo rėmimo programos lėšos kultūros ministro nustatyta tvarka būtų naudojamos sužalojimų nekilnojamojo kultūros vertybių iki sužalojimo buvusiai būklei atkurti.</p>	<p>Taip būtų sudaromos prielaidos pažeisti ir konstitucinį socialinio teisingumo bei socialinės darnos imperatyvą.</p>
<p>Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2019-08-21 raštas Nr. SR-3341</p>	<p>Siūlome akreipti dėmesį, kad ministerijų bendradarbiavimo klausimais yra detaliai reglamentuojami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“. Siūlome atsisakyti Projekte 6 straipsnio 2 dalies 7 punkto.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pažymėtina, kad šis straipsnis nėra skirtas reglamentuoti teisės aktų derinimo procesus ar kitas procedūras, vykdomas tarp ministerijų. Juo yra išskiriamos tarpinstitucinės veiklos sritys, susijusios su kultūros politika, todėl įtvirtinama kitų ministerijų pareiga tose srityse priimanus sprendimus derinti su Kultūros ministerija.</p> <p>Praktikoje akcentuojamas bendradarbiavimo tarp ministerijų trūkumas, aiškumo bendradarbiaujant ir derinant atskiras valstybės politikos sritis nebuvimas. Prieštaringa, nesuderinta valstybės politika kultūros ir kitose srityse, tarpsektorinio ir tarpinstitucinio dialogo trūkumas apsunkina naujos tematikos, naujų įvairias priedones jungiančių idėjų įgyvendinimą. Kultūros politikos tikslų neįmanoma pasiekti jos veiksmų nederinant su kitomis valstybės politikos sritimis – kultūra tiesiogiai susijusi su švietimu, mokslo ir sportu, aplinkos apsauga, turizmu, tarptautiniais santykiais ir kitomis valstybės politikos sritimis.</p>
<p>Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2019-08-19 raštas Nr. (31.3E-31)SD-4079</p>	<p>Sveikintinas siekis numatyti pareigą valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms bendradarbiauti ir konsultuotis su nevyriausybinėmis organizacijoms. Siekiant užtikrinti visapusiškai kokybišką konsultavimosi procesą, siūlytina taip pat numatyti, kad įvykdžius konsultaciją turi būti suteikiamas grįžtamasis ryšys dalyvavusiems konsultacijos procedūrose.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Savokos „grįžtamasis ryšys“ turinys nėra apibrėžtas, be to, tai yra techninio pobūdžio klausimas, prireikus sprendžiamas ne įstatyme, o konkrečios komisijos tvarkos apraše, nuostatuose ar kitame poįstatyminiame teisės akte.</p>

	Atkreipiamė dėmesį į tai, kad įstatymo projekto 15 straipsnio 1 dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose pateiktos nuostatos vertintinos kaip deklaratyvios, kadangi nesukuria teisių ar pareigų – t. y. nevyriausybines organizacijos ir be šio įstatymo gali jas įgyvendinti. Todėl manytina, kad nurodytos nuostatos neturi teisinės reikšmės, o šių nuostatų įtraukimo tikslas nėra aiškus. Nevyriausybines organizacijos, kaip ir bet kuris kitas juridinis ar fizinis asmuo, turi teisę vykdyti veiklą, kuri įvardinta šios straipsnio dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose remiantis <i>inter alia</i> Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu, konkrečių juridinių asmenų teisinių formų įstatymais.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad nevyriausybines organizacijos prieštaravimų šiuo aspektu nepateikė, todėl manome, kad išvardintos funkcijos atitinka kultūros sritys specifiką ir jas tikslinga detalizuoti specialiaame kultūros politikos pagrindus nustatančiame teisės akte.
	Siekiant teisinės sistemos vientisumo ir teisinio aiškumo, manytina, kad 15 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatyta galimybė nevyriausybiniams organizacijoms dalyvauti sprendžiant dėl meno kūrejo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo, tikslinga įtraukti į Lietuvos Respublikos meno kūrejo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymą, kuris ir reglamentuoja statuso suteikimą, o ne numatyti tai atskirame įstatyme.	Neatsižvelgta. Manome, kad visos nevyriausybinių organizacijų funkcijos ir nebaigtinis jų sąrašas turėtų būti įtvirtintas bendrajame įstatymo projekte. Pažymime, kad ir šiuo metu Lietuvos Respublikos meno kūrejo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo 5 straipsnyje įtvirtintas meno kūrėjų organizacijų vaidmuo suteikiant meno kūrejo statusą.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2019 m. rugpjūtis raštas „Dėl įstatymo projekto derinimo“	Siūlome išbraukti „saugomų teritorijų sistemą“ ir įrašyti „krašovaizdį ir biologinę įvairovę“.	Neatsižvelgta. Saugomų teritorijų sistema atitinka Kultūros ministerijos kompetencijos sritį ir kultūrinių rezervatų sistemą.
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2019-08-19 raštas Nr. 6K-1904301	Atsižvelgdami į tai, kad ministerijų bendradarbiavimo klausimais yra pakankamai detalai reglamentuojami Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme ir, papildomai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamente, siūlome atsisakyti Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalies.	Neatsižvelgta. Žr. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2019-08-21 raštu Nr. SR-3341 pateiktos pastabos vertinimą.
	<i>Dėl Įstatymo projekto 10 straipsnio.</i> Atkreipiamė dėmesį, kad nekontroliuotai Kultūros remimo fondą nurodyti kaip atskirą kultūros finansavimo šaltinį (1 dalies 2 punktas) šalia valstybės biudžeto asignavimų. Kultūros remimo fondas nėra atskiras išteklių fondas, kurio finansavimo šaltinis – pajamos, būdingos tik šiam fondui ir kurios nėra gautos iš valstybės biudžeto. Kultūros remimo fondas	Atsižvelgta iš dalies. Patikslinta 11 straipsnio redakcija (atsisakyta žodžio „turtas“ nurodymo ir kt.), Kultūros remimo fondas nurodomas kartu su kitais valstybės biudžeto asignavimais. Nepriartina siūlymui visiškai neminėti Kultūros remimo fondo, kadangi tai yra faktiškai vienintelė finansavimo priemonė, skirta

	<p>yra sudaromas formuojant valstybės biudžetą ir per jį perskirstoma valstybės biudžeto lėšų dalis, o Lietuvos Respublikos kultūros remimo fondo įstatymas nustato kam naudojamos Kultūros remimo fondo lėšos. Taip pat pastebėtina, kad nekontroliuojama kaip finansavimo šaltinį nurodyti ir turą (1 dalies 4 punktas). Todėl siūlome atitinkamai tikslinti 10 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis.</p>	<p>Lietuvos kultūrai remti ir skatinti. Todėl atsižvelgiant į šio įstatymo tikslą ir į specifinį Kultūros remimo fondo statusą, įtvirtintą atskiru įstatymu, manome, kad Kultūros remimo fondas turėtų būti išskirtas. Taip pat pažymėtina, kad siūloma nuostata nekeičia fondo statuso, t. y., jis nelampa Finansų ministerijos pastaboje nurodomu atskiru išskirti fondu.</p>
	<p>Siūlome išbraukti 10 straipsnio 5 dalį, kadangi pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymą mokesčio lengvatą ar lengvatas nustato tik atitinkamų mokesčių įstatymai, reglamentuojantys tų mokesčių apskaičiavimo tvarką.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekto 11 straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti, kad valstybė skatina kultūros finansavimą privačių fizinių ir juridinių asmenų lėšomis, mokesčių teises aktyvumoje numatydamas mokesčio lengvatas paramą teikiantiems asmenims. Taigi, Įstatymo projekte įtvirtinamas bendrasis principas dėl kultūros finansavimo, o ne konkrečios mokesčių lengvatos. Dėl šios priežasties manome, kad Įstatymo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nuostatomis.</p>
<p>Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2019-08-20 raštas Nr. V11-122(6.4E)</p>	<p>Dėl Įstatymo projekto Preambulės. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje dėmesys kultūrai yra per menkas, siūlome papildyti Įstatymo projekto Preambulę konstatuojant, kad valstybė išpareigoja puoselėti kultūrą, gerbia tautinių mažumų teises ir kultūrą bei pripažįsta kultūros paveldą nacionalinio saugumo objektu. Taip pat siūlome numatyti, jog kultūra neturi tarnauti politiniams ar ideologiniams interesams.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekto preambulė yra deklaratyvaus pobūdžio, orientuota į Konstitucijos nuostatas, susijusias su kultūra. Tautinių mažumų teisių aspektai atspindi kitose Įstatymo projekto dalyse (pvz., apibrėžiant bendrus kultūros politikos principus). Įstatymo projektas nėra susijęs su nacionalinio saugumo objektais, kuriuos reglamentuoja Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymas. Nuostata, kad kultūra neturi tarnauti politiniams ar ideologiniams interesams laikytina pertekline (Konstitucijos 44 straipsnis įtvirtina, kad masinės informacijos cenzūra draudžiama), o jos įgyvendinimo mechanizmas reglamentuotas specialiuose įstatymuose.</p>
	<p>Dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio. Kvestionuotinas siekis „kultūrą ir kultūrinę veiklą“ keisiti „kultūros paslaugomis“. Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje numatyta, jog „Paslauga – bet kokia savarankiška, paprastai už užmokesčio atliekama ūkinė komercinė veikla, kurios neregamentuoja nuostatos dėl prekių, kapitalo ar asmenų judėjimo laisvės, kaip nurodyta Europos bendrijos steigimo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekte įtvirtinama speciali kultūros paslaugos sąvoka (kultūros paslauga – meninė ar pažintinė veikla, kuria teikiama nemateriali nauda ar sukuriamas materialus produktas, tenkinantis viešuosius visuomenės kultūrinius poreikius ir interesus), kuri nėra siejama su Paslaugų įstatymu, t. y. Kultūros politikos pagrindų</p>

	<p>sutarties 50 straipsnyje. „Teisės doktrinoje ūkinė komercinė veikla apibrėžiama kaip nuolatinė, savarankiška, t. y. savo rizika plėtojama asmens veikla, siekiant pelno, susijusi su daiktų pirkimu-pardavimu ar paslaugų teikimu kitiems asmenims už atlyginimą (Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo nutartis byloje Nr. A-662-2755-12, 2012-09-06). Ne visos kultūros veiklos gali būti pripažįstamos paslaugomis, todėl siūlome atitinkamai koreguoti Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalį ir kitus straipsnius, kuriuose vartojama „kultūros paslaugos“ sąvoka.</p>	<p>įstatymas apibrėš kultūros paslaugos sąvoką, kurios apibrėžtyje nėra ekonominės naudos siekimo požymio.</p>
	<p>Siūlome koreguoti Įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalį – į „Kultūros“ sąvokos apibrėžimą įterpiant „kultūros paveldą“ bei vietoj žodžio „tikėjimus“ įrašant žodį „tikėjimas“. „Tikėjimas“ vartojamas vienašaka, jei norima apibrėžti religiją, o ne prielarus. Tuo pačiu pagrindu siūlome 3 straipsnio 4 punkte apibrėžtyje lygiateisiškumo principo formuluotėje atsakyti žodžio „religijos“ kaip perteklinio.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Išvedant kultūros sąvoką atsižvelgiama į 1980 m. Meksike UNESCO pasaulinės konferencijos metu priimtą Deklaraciją dėl kultūros politikos (Mexico City Declaration on Cultural Policies, World Conference on Cultural Policies, Mexico City, 26 July - 6 August 1982). Deklaracija pateikia itin platų kultūros apibrėžimą, kuris nuo šiol tampa pavyzdžiu kitiems teisės aktams: „kultūra plačiausia prasme yra visas kompleksas išskirtinių dvasinių, medžiagiškų, intelektualinių ir emocinių bruožų, kurie apibūdina visuomenę ar socialinę grupę. Kultūra apima ne tik meną ir literatūrą, bet taip pat ir gyvenimo būdus, pamatinės žmogaus teisės, vertybių sistemas, tradicijas ir tikėjimus“. Kultūra susiejama su žmogaus savo paties ir savo veiksmų refleksija, saviraiška, kritiniu savo paties ir trūkumų suvokimu, moraliiniu savo paties sprendimų ir veiksmų vertinimu, siekiu tobulėti. Taigi dėl šios priežasties kultūros apibrėžime siūlytume vartoti žodį „tikėjimus“, neįtraukti į sąvoką „kultūros paveldo“ kaip perteklinio ir papildomo dėmens.</p> <p>Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymas išskiria religiją kaip diskriminacijos pagrindą. Lygiateisiškumo principo turinys turi atitikti Lygių galimybių įstatyme įtvirtintus diskriminacijos pagrindus, todėl netikslinga lygiateisiškumo principo formuluotėje atsakyti žodžio „religijos“.</p>
	<p>Siūlome papildyti Įstatymo projekto 2 straipsnio 5 dalį, nurodant, kad kultūros įstaigoje dirbantis asmuo užtikrina ne tik kultūros ir meno kūrimą, bet ir jo saugojimą, viešinimą ir populiarinimą. Tuo pačiu pagrindu papildyti ir 3 straipsnio 6 dalį.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Priėmus siūlymą sąvoka tapo prieštaringa, kadangi saugojimas, viešinimas ir populiarinimas yra techninės funkcijos, pagalbines ar aptarnavimo funkcijos.</p>

		<p>Siekiant teksto aiškumo (pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 6 dalyje įtvirtintą aiškumo principą, teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas), apibrėžiant kultūros ir meno darbuotojo sąvoką vengtina žodžių, tiesiogiai nesusijusių su sąvoka.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>1980 m. Meksike UNESCO pasaulinės konferencijos metu priimta Deklaracija dėl kultūros politikos (Mexico City Declaration on Cultural Policies, World Conference on Cultural Policies, Mexico City, 26 July - 6 August 1982) apibrėžė pagrindinius kultūros politikos principus, kurie grupuojami į 8 temas, iš kurių viena – kultūrinė tapatybė. Deklaracija pabrėžia, kad kiekviena tauta ir kultūrinė bendruomenė turi teisę tvirtinti ir išsaugoti savo kultūrinę tapatybę. Projekto rengėjų siūlomas tautinio tapatumo principo apibrėžimas atitinka Deklaraciją, įtvirtina tikslą, siekiamybę, o ne konkrečias teises ir pareigas.</p> <p>Integralumo principas nėra istoriškai susiformavęs, kultūros srityje visuotinai nevertojamas. Be to, atskiros nuostatos dėl integralumo įtvirtintos atskiruose projekto straipsniuose (pvz., 6 straipsnis „Ministerijų kompetencija kultūros politikos srityje“ ir kt.), todėl ši principa atskirai įtvirtinti nebūtų tikslinga.</p>
	<p>Dėl Įstatymo projekto 3 straipsnio. Manome, jog tautinio tapatumo principas yra svarbiausias kultūros politikos principų sistemoje, todėl siūlome Įstatymo projekto 3 straipsnyje pakeisti principų eiliškumą ir tautinio tapatumo principo formulotę pakeisti taip: „tautinio tapatumo – valstybė užtikrina lietuvių kalbos apsaugą ir tęstinumą, globoja etninę kultūrą, vietos tradicijas, saugo kultūros paveldą, jo kultūrinę vertę, remia užsienio lietuvių pastangas išsaugoti tautinį tapatumą, globoja Lietuvoje gyvenančias tautines mažumas.“</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-16 nutarimu Nr. 1247 patvirtintoje Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje yra įtvirtintas integralumo principas. Ši principą pripažįsta ir daugelis tarptautinių teisės aktų, todėl siūlome Įstatymo projekto 3 straipsnį papildyti nauju – integralumo – principu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>1980 m. Meksike UNESCO pasaulinės konferencijos metu priimta Deklaracija dėl kultūros politikos (Mexico City Declaration on Cultural Policies, World Conference on Cultural Policies, Mexico City, 26 July - 6 August 1982) apibrėžė pagrindinius kultūros politikos principus, kurie grupuojami į 8 temas, iš kurių viena – kultūrinė tapatybė. Deklaracija pabrėžia, kad kiekviena tauta ir kultūrinė bendruomenė turi teisę tvirtinti ir išsaugoti savo kultūrinę tapatybę. Projekto rengėjų siūlomas tautinio tapatumo principo apibrėžimas atitinka Deklaraciją, įtvirtina tikslą, siekiamybę, o ne konkrečias teises ir pareigas.</p> <p>Integralumo principas nėra istoriškai susiformavęs, kultūros srityje visuotinai nevertojamas. Be to, atskiros nuostatos dėl integralumo įtvirtintos atskiruose projekto straipsniuose (pvz., 6 straipsnis „Ministerijų kompetencija kultūros politikos srityje“ ir kt.), todėl ši principa atskirai įtvirtinti nebūtų tikslinga.</p>
	<p>Dėl naujai įterpiamų Įstatymo projekto 6 ir 7 straipsnių. Kultūros paveldo apsaugos politikos formavime dalyvauja Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekspertė ir patarėja – Valstybinė kultūros paveldo komisija, o etninės kultūros valstybinės globos ir politikos formavime – Etninės kultūros globos taryba. Siūlome Įstatymo projektą papildyti naujais 6 ir 7 straipsniais, numatant šių institucijų kompetenciją kultūros politikos formavimo procese (įterpiant naujus straipsnius atitinkamai keičiasi Įstatymo projekto straipsnių buvusi numeracija).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Patikslintas Įstatymo projekto 4 straipsnio 6 punktas, nustatant, kad Seimas steigia Seimui atskaitingas valstybės institucijas, padedančias spręsti klausimus kultūros politikos srityje. Papildomai Įstatymo projekte išskirti Valstybinę kultūros paveldo komisiją ir Etninės kultūros globos tarybą būtų netikslinga, kadangi šių institucijų statusą ir funkcijas reglamentuoja specialieji įstatymai, be to, šios institucijos labiau susijusios su Seimu, o ne Vyriausybės kompetencija kultūros politikos srityje.</p>
	<p>Dėl Įstatymo projekto 8 straipsnio (buvęs 6 straipsnis). Siūlome Įstatymo projekto 8 straipsnyje nurodyti kultūros</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ministrams pavedamas valdymo sritis reglamentuoja Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimas Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų</p>

	politikos sritis, kurias Kultūros ministerija formuoja, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą.	valdymo sričių“. Ministrų valdymo sričių nustatymas Vyriausybės kompetencija, o ne įstatymo reguliavimo dalykas. Be to, atskirų kultūros politikos sričių įvardinimas būtų ydingas, neatitiktų laisvos kūrybos ir saviraiškos laisvės principo, sudarytų nelygias sąlygas pretenduoti į kultūros finansavimą. Tai sąlygotų atskirų kultūros sričių prioritizavimą.
	Dėl Įstatymo projekto 12 straipsnio (buvęs 10 straipsnis). Manome, jog neįmanoma skirti finansavimo atsizvelgiant į išliekanąją vertę. Ši vertė gali būti tik prognozuojama, todėl siūlome atitinkamai koreguoti Įstatymo projekto 12 straipsnio 2 dalį. Norint paskatinti kultūros paveldo objektų valdytojus tvarkyti ir prižiūrėti kultūros paveldo objektus, yra siektinas finansinių ir nefinansinių paskatų taikymas. Siūlome papildyti Įstatymo projekto 12 straipsnio 5 dalį numatant, jog mokesčio lengvatos būtų taikomos ne tik tiems asmenims, kurie teikia paramą, bet ir kultūros paveldo objektų valdytojams.	Neatsizvelgta. Finansavimas skiriamas atsizvelgiant į keletą veiksnių, o išliekanoji vertė yra vienas iš jų. Mokesčių lengvatų kultūros paveldo objektų valdytojams suteikimas reikėtų diskriminaciją kitų kultūros subjektų atžvilgiu. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad valstybė skatina kultūros finansavimą privačių fizinių ir juridinių asmenų lėšomis, mokesčių teisės aktų sistemoje numatydamą mokesčio lengvatas paramą teikiantiems asmenims arba kitais būdais. Taigi, projektui suteikiama galimybė atskiruose įstatymuose numatyti mokesčių lengvatas, kurios turi atitikti apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principus: mokesčių mokėtojų lygybės, teisingumo ir visuotinio privalomumo, apmokestinimo aiškumo.
Lietuvos bendruomenių organizacijų sąjungos (toliau – LVBOS) 2019-08-19 raštas Nr. 2019/51	12 str. 4 punkte neapibrėžtos kultūros įstaigų nesusijusios su kultūrine veikla funkcijos.	Neatsizvelgta. Nuostata derinama su Biudžetinių įstaigų įstatymu ir Viešųjų įstaigų įstatymu.
	LVBOS pažymi, kad tebesitęsiant socialinėms ir ekonominėms reformoms Lietuvoje, bendruomenės ir kultūros centrai yra pagrindiniai regionų kultūros politikos vystymo partneriai kaime, mažuose miesteliuose, iš dalies ir miestuose, vykdančys ir tenkinantys bendruomenės kultūrinius poreikius, ugdantys kūrybinę iniciatyvą, stiprinantys kiekvieno regiono etnokultūros savitumą, skatinantys profesionalaus meno sklaidą, inicijuojantys tarpinstitucinių kultūros, socialinių, meno, edukacinių projektų kūrimą ir įgyvendinimą, kūrybinių industrijų plėtrą įvairaus amžiaus, išsilavinimo ir kultūrinių poreikių žmonių grupėms.	Atsizvelgta iš dalies. Kultūros ir bendruomenių centrų priskyrimas kultūros ir meno darbuotojų neformalaus ugdymo dalyviais nėra Kultūros politikos pagrindų įstatymo dalykas. Priėmus įstatymą kultūros ir meno darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo rekomendacijas tvirtins kultūros ministras. Pabrėžtina, kad atskiros institucijos, atsakingos už kvalifikacijos kėlimą, steigimas nenumatytas.

	<p>Tačiau dideli susirūpinimą bendruomenėms kelia šalies kaimo kultūros centrų, kaip pagrindinių bendruomenės partnerių situacija, kaimo bendruomenių, kur nėra jokių kultūros įstaigų ir tik vietos bendruomenės organizacija vykdo kultūrinę veiklą, finansavimo problemos.</p> <p>Būtina organizuoti ir vykdyti bei įtraukti į įstatymą organizuojant tęstinę vietos bendruomenių organizacijų kultūros specialistų, meno mėgėjų kolektyvų vadovų kvalifikacijos kėlimo programą, nes panaikinus Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centrą, tai praktiškai nevyksta.</p> <p><i>Šalies kultūros ir bendruomenių centrus įteisinti neformalaus ugdymo tiekėjais ir vykdytojais.</i> Juos įtraukti į Kultūros politikos pagrindų įstatymo 7 ir 15 straipsnius.</p>	
<p>Lietuvos meno kūrėjų asociacijos 2019-08-14 raštas Nr. 13</p>	<p>Šis įstatymas per daug orientuotas į valstybinį kultūros sektorių ir nepakankamai įvertina nevyriausybinių organizacijų indėlį į kultūros raidos procesą. Juo aprašoma esama situacija, daugiau dėmesio skiriant valstybinėms institucijoms ir jų sąveikai su savivalda. Daugelis nuostatų yra rekomendacinio pobūdžio, labiau teorinės ir neaišku, kaip jos veiks tikrovėje. Tuo tarpu nevyriausybinių sektoriaus indėlis į kultūros plėtrą yra ženklus, todėl jam turi būti skiriama daugiau dėmesio. Naujas dalykas – kompetencijų centrai. Manome, kad tokį statusą galėtų įgyti ir įstatyme numatytas veiklas vykdančios nevyriausybines organizacijos. Siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įstatymo projektą papildyti meno kūrėjų organizacijos ir nevyriausybines organizacijos, meno sąvokomis. • keisti Kultūros ir meno tarybos formavimo principus. 	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Nevyriausybiniams organizacijoms suteikiama galimybė tapti kultūros kompetencijų centru – kultūros kompetencijų centras yra kultūros įstaiga, o kultūros įstaiga yra bet kokios teisinės formos juridinis asmuo, jo filialas ar padalinys.</p> <p>Sąvokos yra apibrėžtos kituose įstatymuose.</p> <p>Siūlomas Kultūros ir meno tarybos formavimo principas neleis pasiekti norimo tikslo – užtikrinti visų kultūros sričių atstovų dalyvavimą.</p>
<p>Asociacijos „Kultūros savivaldos kolegija“ 2019-08-14 raštas Nr. RS-12</p>	<p>Siūloma įvesti kultūros ir meno darbuotojo kvalifikacijos, kompetencijos, regionų kultūros, regioninės kultūros politikos, stebėsenos, užsienio lietuvių organizacijos, valstybinės kultūros politikos instrumentų sąvokas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekte apibrėžiamos tik tos sąvokos, kurios yra vartojamos projekte. Išvardintų sąvokų apibrėžimas būtų perteklinis ir nesietinas su įstatymo projekto turiniu.</p>
<p>Nacionalinės kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacijos 2019-08-20 raštas Nr. SR-2019/08-02</p>	<p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos.</p> <p>Nėra meno ir kultūros kūrėjo sąvokos.</p> <p>Nėra išskiriamos kultūros sektoriaus asociacijos, nors jų vaidmuo yra specifinis – tai institucijos, kurios pačios netekia kultūros paslaugų, tačiau vienija paslaugų teikėjus, atstovauja juos,</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Meno ir kultūros kūrėjo sąvokos nevertojamos Įstatymo projekte, todėl jas apibrėžti netikslinga.</p> <p>Kultūros sektoriaus asociacijos taip pat neišskirtos, kadangi vartojama bendra nevyriausybinių organizacijų sąvoka.</p>

	<p>inicijuoja procesus, ugdo narių kompetencijas, užsiima daug platesne veikla, kuri yra nukreipta į kultūros aplinkos ir ekosistemos puoselėjimą, kultūroje dirbančių žmonių švietimą bei tarpsektorinio bendradarbiavimo skatinimą.</p> <p>Siūlome 6 dali formuluoti taip: Kultūros įstaiga – bet kokios formos juridinis asmuo, jo filialas ar padalinys (biblioteka, cirkas, galerija, koncertinė įstaiga, kultūros centras, muziejus, teatras, asociacija, vienijanti kūrybos juridinius ar fizinius asmenis, ir kita), kurio pagrindinė veikla yra skirta teikti kultūrinės paslaugas ar formuoti, puoselėti kultūros aplinką ir jos ekosistemą, kultūroje dirbančių žmonių švietimą bei tarpsektorinį bendradarbiavimą.</p> <p>Vartojama neapibrėžta terminologija: 1 dalis – „...teikiamų svarbiausių kultūros paslaugų sąrašas;“ 9 dalis – „užtikrinanti aukščiausią profesionalumą“ (ta problema aktuali ir kituose šio Įstatymo projekto straipsniuose). Siūlome atsisakyti tokio pobūdžio neapibrėžtų terminų arba juos patikslinti.</p>	<p>Patikslinta kultūros įstaigos sąvoka.</p> <p>Atsisakyta neapibrėžtų terminų, tokių kaip „svarbiausių kultūros paslaugų sąrašas“, „aukščiausią profesionalumą“ ir kt.</p>
<p>3 straipsnis. Bendrieji kultūros politikos principai</p> <p>Siekiant pažangos kultūros sektoriuje, siūlome įtraukti inovacijų kultūros sektoriuje kūrimo ir taikymo principą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekte įtvirtinami visuotiniai susiformavę, apibrėžti, praktikoje taikomi kultūros politikos principai.</p> <p>1980 m. Meksike UNESCO pasaulinės konferencijos metu priimta Deklaracija dėl kultūros politikos (Mexico City Declaration on Cultural Policies, World Conference on Cultural Policies, Mexico City, 26 July - 6 August 1982) apibrėžė pagrindinius kultūros politikos principus, kurie grupuojami į 8 temas: kultūrinė tapatybė, kultūrinė plėtros dimensija, kultūra ir demokratija, kultūros paveldas, meno ir kultūros kūryba bei meninis ugdymas, kultūros ryšiai su švietimu, mokslu ir komunikacija, kultūros veiklų planavimas, administravimas ir finansavimas, tarptautinis kultūrinis bendradarbiavimas. Projekto rengėjų siūlomi apibrėžti principai atitinka Deklaraciją. Inovacijų kultūros sektoriuje kūrimo ir taikymo principas nėra istoriškai susiformavęs, kultūros srityje visuotinai nevertojamas. Be to, inovacijų kūrimo ir taikymo principas bendrąja prasme įtvirtintas Konstitucijos 42 straipsnyje, nustatančiame, kad kultūra, mokslas ir tyrinėjimai bei dėstymas yra laisvi, todėl šį principą detalizuoti nebūtų tikslinga.</p>	

	<p>6 straipsnis. Ministerijų kompetencija kultūros politikos srityje</p> <p>Iki šiol tarpinstitucinis bendradarbiavimas tarp ministerijų vyko ne taip sklandžiai, kaip tikėtasi. Pripažįstama, kad horizontalusis prioritetas „Kultūra“ ir tarpinstitucinis veiklos planas jo įgyvendinimui nepasiteisino. Taigi, kyla klausimas, kokie numatomi bendradarbiavimo tarp ministerijų mechanizmai? Kaip šis įstatymas įgalins ministerijas tartis ir siekti bendrų tikslų skirtingomis priemonėmis ar konsoliduoti lėšas tų pačių tikslų pasiekimui? Reikalingas aiškesnis bendradarbiavimo procedūrų, priemonių ar modelio aprašymas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tarpinstitucinį bendradarbiavimą reglamentuoja Vyriausybės darbo reglamentas, Viešojo administravimo įstatymas, kiti teisės aktai. Taigi įstatymo projekte išskiriamos ministerijų kompetencijos sritys, kuriose vykdomas bendradarbiavimas su Kultūros ministerija.</p>
	<p>15 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų funkcijos įgyvendinant kultūros politiką.</p> <p>Siūlome papildyti: nevyriausybines organizacijos užtikrina savo įstatuose numatytų funkcijų vykdymą bei - kaip kultūros įstaigų sistemos dalis - gali: 1) įgyvendinti strateginius kultūros politikos tikslus; 2) organizuoti ir vykdyti nacionalinius ir/ ar tarptautinius projektus; 3) bendradarbiauti su aukštojo mokslo įstaigomis; 4) suteikus statusą atlikti kompetencijų centrų funkcijas; 5) teikti metodinę ar ekspertinę pagalbą kitoms kultūros įstaigoms; 6) dalyvauti rengiant ir vykdam kultūros įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programas; 7) dalyvauti ir teikti metodinę ar ekspertinę pagalbą reprezentuojant Lietuvos kultūrą užsienyje.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Tiesiogiai įtvirtinama, kad nevyriausybines organizacijos, bendradarbiaudamos su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, suteikus statusą atlieka kultūros kompetencijų centrų funkcijas.</p> <p>Nevyriausybinių organizacijų teikiama metodinė ar ekspertinė pagalba kitoms kultūros įstaigoms, dalyvavimas rengiant ir vykdam kultūros įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programas ir kt. priskiriama kultūros kompetencijų centrų vykdomoms funkcijos.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad nevyriausybines organizacijos gali tapti kultūros kompetencijų centrais, šių funkcijų dubliavimas 18 straipsnyje nėra tikslingas.</p>
<p>Lietuvos kultūros tarybos 2019-08-20 raštas Nr. S-189(4.10)</p>	<p>Taryba, atsižvelgiant į tai, kad atskirame įstatyme negali būti numatyti konkretūs kultūros sritys finansavimo išpareigojimai, vis dėlto pateikiamame projekte pasigenda pagrindinių šios sritys bei joje veikiančių įstaigų (ar jų dalies, pavyzdžiui, Nacionalinių įstaigų) finansavimo principų. Vertinant tai, jog Konstitucinis Teismas šiuo metu priėmė nagrinėti Kultūros rėmimo fondo įstatymo nuostatų neprieštaraviną Konstitucijai, Projektas galėtų siekti aiškaus kultūros sritys finansavimo principų, valstybės išpareigojimo ar atskirų kultūros srityje veikiančių subjektų finansavimo (kaip tai numato Teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymas) išdėstymo.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekte apsiribojama kultūros finansavimo šaltinių ir kultūros finansavimo skatinimo formų įtvirtinimu. Įtvirtinus kultūros sritys finansavimo išpareigojimus, būtų apribojama Vyriausybės konstitucinė teisė ir pareiga sudaryti valstybės biudžetą biudžetiniams metams bei Seimo konstitucinė teisė ir pareiga tvirtinti valstybės biudžetą, būtent biudžetiniams metams.</p>

	<p>Taryba pasigenda aiškumo apibrėžiant bei nustatant bendradarbiavimo tarp ministerijų principus, kurie skatintų bei įgalintų darnumo ekonominėje, socialinėje ir aplinkosauginėje srityse įgyvendinimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tarpinstitucinį bendradarbiavimą reglamentuoja Vyriausybės darbo reglamentas, Viešojo administravimo įstatymas, kiti teisės aktai. Ministerijų darbo tvarkos apibūdinimas yra poįstatyminio reguliavimo, be Kultūros politikos pagrindų įstatymo dalykas. Taigi Įstatymo projekte išskiriamos ministerijų kompetencijos sritys, kuriose vykdomas bendradarbiavimas su Kultūros ministerija. Taip pat žr. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2019-08-21 raštu Nr. SR-3341 pateiktos pastabos vertinimą, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2019-08-19 raštu Nr. 6K-1904301 pateiktos pastabos vertinimą.</p>
<p>Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos 2019-08-19 raštas Nr. 1</p>	<p>Manome, kad įstatyme turėtų atsirasti toks punktas kaip „kultūros ir meno darbuotojų pareigybių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos kultūros ministras“. Įstaigos vadovas sąrašą gali tvirtinti remdamasis pavyzdiniu kultūros ir meno darbuotojų pareigybių sąrašu. Jeigu kiekvienas įstaigos vadovas pats nustatys kultūros ir meno darbuotojų sąrašą, tikrai bus daug neaiškumo, netolygumo ir nesusikalbėjimo.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Remiantis Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 4 punktu, biudžetinės įstaigos vadovas tvirtina biudžetinės įstaigos struktūrą ir pareigybių sąrašą, neviršydamas nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus. Suteikus teisę tvirtinti minėtą sąrašą kultūros ministrui, jis arba turėtų būti itin didelės apimties (išvardinant visas įvairiose įstaigose esančias pareigybes), arba pareigybes turėtų būti suvienodintos, kas nėra įmanoma atsižvelgiant į kultūros įstaigų veiklos skirtumus.</p>
<p>Lietuvos kultūros instituto 2019-08-20 raštas Nr. 08-124</p>	<p>Siūlo tikslinti kultūros ir meno darbuotojo sąvoką. Kultūros ir meno darbuotojo sąvoka neturėtų apimti atskirties tarp atskirų kultūros įstaigos darbuotojų. Bendrosios pagalbinės funkcijos dažnai yra perkamos iš trečiųjų šalių tiekėjų (pvz., biurų valymo, apsaugos paslaugos), tuo tarpu kultūros įstaigų specifika reikalauja specialiųjų žinių, pvz., komunikacijos ir kt. srityse, todėl bet koks išskyrimas sąvokoje gali sąlygoti netinkamą vienos ar kitos srities specialistų, dirbančių kultūros įstaigoje, vertinimą. Siūlome kultūros ir meno darbuotojo sąvokos apibrėžime atsisakyti detalizavimo „išskyrus“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kultūros ir meno darbuotojo sąvoka siejama su tokiais sritimis kaip kompetencijų tobulinimas, statusas ir garantijos. Dėl šios priežasties įstatyme įvedama tiksli kultūros ir meno darbuotojo sąvoka. Kita vertus, kultūros įstaigos vadovo diskrecijai paliekama teisė tvirtinti pareigybių, priskirtinų kultūros ir meno darbuotojams, sąrašą.</p>
<p>Lietuvos muziejų asociacijos pastabos ir pasiūlymai</p>	<p>Kultūros ir meno darbuotojų statusui siūlome priskirti visus darbuotojus, dirbančius kultūros įstaigose, nes visi kuria tą patį produktą ar teikia paslaugą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Remiantis Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 4 punktu, biudžetinės įstaigos vadovas tvirtina biudžetinės įstaigos struktūrą ir pareigybių sąrašą, neviršydamas nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus. Kultūros ir meno darbuotojo sąvoka siejama su tokiais sritimis kaip kompetencijų tobulinimas, statusas ir</p>

		garantijos. Taigi kultūros įstaigos vadovo diskrecijai paliekama teisė tvirtinti kultūros ir meno darbuotojų sąrašą.
	Tikslinga be „kultūros paslaugos“ vartoti ir terminą „kultūros produktas“.	Neatsižvelgta. Kultūros produktas žymi kultūros proceso rezultatą, daiktinę jo išraišką. Manome, kad kultūros paslaugos sąvoka apima ir daiktinę kultūros proceso išraišką.
	Papildomai siūlome apibrėžti nevyriausybines organizacijos, veikiančios kultūros sektoriuje, sąvoką, jos reprezentatyvumo ir atstovavimo kultūros srčiai kriterijus ir statusą. Nes šiuo metu pagal NVO statusą veikia tiek viešosios įstaigos, kaip kultūros paslaugų teikėjai, tiek kultūros asociacijos (skėtinės organizacijos), atstovaujančios visos ar dalies atskiros kultūros srities interesus. Taip būtų aiškesnis ir suprantamesnis 15 straipsnio „nevyriausybinių organizacijų funkcijos įgyvendinanti kultūros politika“ atsiradimas Įstatymo projekte.	Neatsižvelgta. Pagal Konstitucijos 35 straipsnį piliečiams laidojama teisė laisvai vienytis į asociacijas, jei šių tikslai ir veikla nėra priešingi Konstitucijai ir įstatymams. Niekas negali būti verčiamas priklausyti kokiai nors asociacijai. Taigi nevyriausybines organizacijos, įgyvendindamos savo veiklos tikslus, veikia savarankiškai ir nepriklausomai nuo valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų. Be to, šio įstatymo tikslas nėra pakeisti nevyriausybines organizacijos apibrėžimą ar joms priskiriamus juridinius asmenis.
	Dėl kultūros finansavimo šaltinių. Nekalbama apie įstaigų gautas pajamas iš veiklos, kaip vieną iš galimų finansavimo šaltinių.	Neatsižvelgta. Įstatyme pateikiamas nebaigtinis kultūros finansavimo šaltinių sąrašas. Šios lėšos priskirtinos prie kitų teisėtai gautų lėšų.
Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato 2019-07-19 raštas	Nustebino tautinio tapatumo, kaip bendrojo kultūros politikos principo, formuluootę, kuri mūsų požiūriu taip pat diskriminacinė (nes remia ir skatina lietuvių tautos tapatumą, bet sudaro sąlygas puoselėti savo tapatumą kitų valstybių asmenims, vadinasi sudaro sąlygas, bet neremia?). Tautinis tapatumas nėra principas. Pagal UNESCO Kultūros raiškos įvairovės konvenciją (https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lr/TAD/TAIS.290101; 2 str.), kurios nariai mes esame, taigi ją vadovaujantis turėtume rengti nacionalinius teisės aktus, principai yra pvz. šie: <i>pagarba žmogaus teisėms, suverenumas, kultūrų lygiavertisumas ir pagarba visoms kultūroms, tarptautinis solidarumas ir bendradarbiavimas, ekonominių ir kultūrinių vystymosi aspektų papildomumas, darnus vystymasis, vienos galimybės, atvirumas ir pusiausvyra</i> . Tautinis tapatumas (tiksliau būtų rašyti kultūrinis tapatumas ar jo stiprinimas/puoselėjimas) gali būti veikiau tikslas.	Neatsižvelgta. Įstatymo projekte įtvirtinami visuotinai susiformavę, apibrėžti, praktikoje taikomi kultūros politikos principai. 1980 m. Meksike UNESCO pasaulinės konferencijos metu priimta Deklaracija dėl kultūros politikos (Mexico City Declaration on Cultural Policies, World Conference on Cultural Policies, Mexico City, 26 July - 6 August 1982) apibrėžė pagrindinius kultūros politikos principus, kurie grupuojami į 8 temas, iš kurių viena – kultūrinė tapatybė. Siūlomi apibrėžti principai atitinka Deklaraciją.

	<p>siektis. Manytume, kad šios nuostatos, kaip principo, išvis reikėtų atsisakyti.</p>	
<p>Kultūros vadybininkų asociacijos 2019-08-20 raštas</p>	<p>NVO vaidmuo įstatymo projekte. Lietuvos kultūros politikos kaitos gairėse antruoju prioritetu įvardintas siekis „reformuoti ir demokratizuoti kultūros valdymą, plėtojant kultūros savireguliaciją“. Ar ši kultūros politikos nuostata pasiekta, ar nebeaktuali, jei naujajame KPPĮ nebekalbama apie kultūros valdymo demokratizavimą, juolab dalies funkcijų delegavimą NVO? Vietoje valdymo demokratizavimo ar savireguliacijos, įstatymo projekte siūloma eiti priešingu keliu: centralizuoti kultūros valdymą kuriant nacionalinius ir regioninius kompetencijų centrus, kurie: derins, koordinuos įstaigų veiklą, formuos paslaugų kriterijus, organizuos mokymus, vykdys stebėseną, teiks duomenis apie rezultatus. Įstatymo projekte apibrėžtos funkcijos teparodo, kad jokių realių funkcijų NVO nėra numatyta, nei politikos formavimo, nei įgyvendinimo etapuose. Apie privatų sektorių, kas taip pat yra ženklų kultūros paslaugų teikėjų dalis, nei žodžiu neužsimenama.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Patikslintas įstatymo projekto tikslas (1 straipsnio 1 dalis), patikslintas bendradarbiavimo ir solidarumo principo turinys (3 straipsnio 1 punktas), įtvirtinta, kad nevyriausybines organizacijos ir kiti kultūros paslaugų teikėjai, vykdydami savo veiklą, savarankiškai bendradarbiauja su užsienio valstybių fiziniiais ir juridiniais asmenimis (9 straipsnio 3 dalis), įtvirtinta, kad Nevyriausybinių organizacijų tarybos atstovas deleguojamas į Lietuvos kultūros ir meno tarybą (10 straipsnio 2 dalis), valstybė užtikrina tolygų kultūros paslaugų teikimą visoje Lietuvos teritorijoje bendradarbiaudama su kitais kultūros paslaugų teikėjais (14 straipsnio 3 dalis), nevyriausybinių organizacijų vaidmeniui įgyvendinant kultūros politiką skiriamas 17 straipsnis. Nevyriausybines organizacijos, įgyvendindamos savo veiklos tikslus, veikia savarankiškai ir nepriklausomai nuo valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų. Del šios priežasties įstatymu nebus reguliuojamos nevyriausybines organizacijos, neribojama jų veikimo laisvė, juo labiau kad nevyriausybines organizacijos pasižymi savireguliacinio funkcijomis. Be to, įstatymo projektas skirtas valstybės išpareigojimams kultūrai įtvirtinti, o ne reglamentuoti privataus sektoriaus veiklą.</p>
<p>Etninės kultūros globos tarybos 2019-08-19 raštas Nr. S-181</p>	<p>2 straipsnyje „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ labai trūksta apibrėžimų, kas yra: kultūros politika, kultūros sritys, viešieji visuomenės kultūriniai poreikiai. Kai kurie 2 straipsnyje pateikti apibrėžimai kelia abejonių: kultūros paslauga nepagrįstai apribojama vien menine ar pažintine veikla, kai dalyvavimas kultūroje turėtų būti platesnis – pažintinė veikla dar neužtikrina ištraukimo į kultūrinį vyksmą, o meno sąvoka yra siauresnė už kultūros (pavyzdžiui, papročių ir tautinės tapatybės puoselėjimas yra kultūros reiškiny, ne vien meno); sąvoka išskirtinės kultūros vertybės akivaizdžiai orientuota vien į materialiąsias kultūros vertybes, pamirštant nematerialiųjų kultūros paveldą, nors Lietuva yra ratifikavusi UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Apibrėžta kultūros politikos sąvoka. Neaiškūs išskirti kultūros sritis, kadangi tai neatitiktų laisvos kūrybos ir saviraiškos laisvės principo, sudarytų nelygias sąlygas pretenduoti į kultūros finansavimą. Tai sąlygotų atskirų kultūros sričių prioritizavimą. Patikslinta nacionalinės reikšmės kultūros vertybių sąvoka, apimanti materialiąjį ir nematerialiąjį paveldą.</p>

	konvenciją ir įsipareigojusi ją įgyvendinti, yra sudaromas Nematerialaus kultūros paveldo sąvadas.	
	2 straipsnio 11 dalyje nurodoma, kad kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos kituose su kultūra susijusiose įstatymuose, tačiau tarp išvardytų įstatymų liko nepaminėtas Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas, Tautinio paveldo produktų įstatymas, UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo konvencija ir kiti svarbūs įvairias kultūros sritis reglamentuojantys teisės aktai.	Atsižvelgta iš dalies. Papildyta etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymu, kituose teisės aktuose nėra šiame įstatyme vartojamų sąvokų.
	Skirsnyje „Kultūros politikos formavimas, įgyvendinimas ir finansavimas“ visiškai nutolstama nuo preambulėje įvardytų nuostatų dėl valstybės tapatumo, etninių tradicijų ir bendruomenių kultūrinės savirealizacijos. Todėl siūlome šį skirsnį papildyti atskiru straipsniu „Lietuvos valstybės tapatumo, etninių tradicijų tęstinumo ir bendruomenių dalyvavimo kultūroje užtikrinimas“.	Neatsižvelgta. Įstatyme įtvirtintas tautinio tapatumo principas, etninių tradicijų tęstinumą reglamentuoja specialus Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas. Regioninei kultūros politikai reglamentuoti skirtas atskiras skirsnis.
	Visame Įstatymo projekte visiškai neužsiminta apie Seimui atskaitingas kultūros srities institucijas – Etninės kultūros globos tarybą, Valstybinę kultūros paveldo komisiją, Valstybinę lietuvių kalbos komisiją, nors šioms ekspertinėms institucijoms įstatymais nustatyta tvarka pavesta dalyvauti formuojant kultūros politiką. Todėl siūlome Įstatymo projektą papildyti straipsniu „Seimui atskaitingų institucijų kompetencija kultūros politikos srityje“.	Atsižvelgta iš dalies. Patikslintas Įstatymo projekto 4 straipsnio 6 punktas, nustatant, kad Seimas steigia Seimui atskaitingas valstybės institucijas, padedančias spręsti klausimus kultūros politikos srityje. Papildomai Įstatymo projekte išskirti Valstybinę kultūros paveldo komisiją, Etninės kultūros globos tarybą ir Valstybinę lietuvių kalbos komisiją būtų netikslinga, kadangi šių institucijų statusą ir funkcijas reglamentuoja specialieji įstatymai, be to, šios institucijos labiau susijusios su Seimo, o ne Vyriausybės kompetencija kultūros politikos srityje.
	4 straipsnyje „Lietuvos Respublikos Seimo kompetencija kultūros politikos srityje“ nepagrįstai apribojama Seimo teisė formuoti kultūros politiką, paliekant galimybę Seimui tik svarstyti ir teikti Vyriausybei pasiūlymus dėl valstybės kultūros politikos formavimo, nustatyti kultūros plėtros kryptis. Tuo tarpu Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 5 straipsnio 1 punktas nustato, kad Seimas formuoja etninės kultūros globos ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos politiką.	Neatsižvelgta. Įstatymo projekto formuluoje sietina su strateginio planavimo sistemos pertvarka ir Vyriausybės kanceliarijos parengtu Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo projektu (reg. Seimo TALS Nr. 19-5624). Įstatymo projektas atitinka Seimo ir Vyriausybės santykius, <i>status quo</i> , todėl tikslinti Įstatymo projekto 4 straipsnį netikslinga.
	9 straipsnyje „Patariamiosios kultūros sričių tarybos“ trūksta aiškumo, kad tos patariamiosios tarybos sudaromos būtent prie	Neatsižvelgta.

	KM. Praverstų aiškiau apibrėžti, koks būtų KM santykis su Seimui atskaitingomis eksperimentinėmis kultūros institucijomis – EKG, VKPK, VLKK.	12 straipsnyje kalbama kultūros ministro sudaromas patariamąsias kultūros sričių tarybas. Seimo patariamąsios tarybos yra specialiujų įstatymų reguliavimo dalykas.
	10 straipsnio „Kultūros finansavimo šaltiniai“ 2 dalyje visiškai neužimenuama apie valstybės paramą nevyriausybiniams organizacijoms, kai daugelyje Europos šalių toks finansavimas užtikrinamas, ypač pagrindinėms atskirų kultūros sričių organizacijoms (geras pavyzdys – Estijos patirtis).	Neatsižvelgta. Valstybės parama nevyriausybiniams organizacijoms skiriama iš Kultūros rėmimo fondo, finansuojant atskiras programas konkurso tvarka.
	14 straipsnyje „Kompetencijų centrai“ trūksta aiškumo, kokiais kriterijais remiantis yra pripažįstamos tokių centrų kompetencijos, kaip tokie centrai pasiskirstys kompetencijomis pagal atskiras kultūros sritis, kurios nėra net išvardytos. Susidaro įspūdis, kad paliekama daug laisvės laisvai interpretuoti kompetencijų centro statuso suteikimo galimybes, nors toks statusas gerokai išplečia tų institucijų galias ir negali leidžia koordinuoti kitų kultūros įstaigų veiklą bei formuoti vieningus teikiamų paslaugų kriterijus. Tokia centralizacija gali tapti kenksminga ir iš esmės prieštarauja 3 straipsnyje įvardytam vienam iš pagrindinių kultūros politikos principui – kūrybos ir saviraiškos laisvei.	Atsižvelgta iš dalies. Siekiant aiškumo, patikslintas ir papildytas aiškinamasis raštas, kultūros kompetencijų funkcijos, atsisakoma kultūros kompetencijų skirstymo pagal teritorinį principą. Pažymėtina, kad kultūros kompetencijų centrų statuso suteikimo tvarką nustatys Vyriausybė.
	15 straipsnyje „NVO funkcijos įgyvendinant kultūros politiką“ yra nurodyta NVO teisė siegti paramos fondus, premijas, apdovanojimus ir teikti kitokią paramą, tačiau net neužimenuama apie šių organizacijų teisę pačioms gauti paramą iš valstybės savo funkcijoms įgyvendinti. Tokia nuostata ne tiek skatintų, kiek žlugdytų NVO iniciatyvas kultūros srityje.	Neatsižvelgta. Nevyriausybinių organizacijų teisę pačioms gauti paramą iš valstybės reglamentuoja Kultūros rėmimo fondo įstatymas, poįstatyminiai teisės aktai. Be to, tai yra nevyriausybinių organizacijų teisė, o ne funkcija.
	Siūlome praplėsti 19 straipsnio 2 dalyje nurodytas savivaldybių vykdomąsias funkcijas, papildant šia funkcija: „užtikrina šio įstatymo 3 straipsnyje išvardytų bendrųjų kultūros politikos principų įgyvendinimą savivaldybėje“.	Neatsižvelgta. Ši funkcija priskirtina savivaldybių taryboms.
Lietuvos kino centro prie Kultūros ministerijos 2019-08-26 raštas Nr. S-306	Kino įstatymo 6 straipsnyje remiantis Europos šalių kino finansavimo gerąja praktika nustatytas valstybinio kino finansavimo apimčių ryšys su ekonomikos, naudojancios audiovizualinius kūrinius, apimtimis. Ir nors kol dėl šios nuostatos vykdymo vis dar nėra sprendimų, įstatymo norma galioja. Todėl siūlytume tobulinti <i>Projekto</i> 10 straipsnio nuostatas, atspindint	Neatsižvelgta. Šis klausimas yra specialiojo Kino įstatymo, o ne Kultūros politikos pagrindų įstatymo dalykas.

	atskirų kultūros sričių, ypač kūrybinių industrijų, galimo finansavimo mechanizmo įvairovę ar galiojančias teisės normas.	
	<p>Lietuvos kino centras tarp kitų savo veiklų daug dėmesio skiria profesionalų mokymams. Tai viena iš funkcijų, kuri <i>Projekte</i> priskiriama „kompetencijų centrams“. Pastaryų funkcijai taip pat ko gero priskirtina ir dar viena LKC atliekama užduotis – kino rodymo ir gamybos statistikos rinkimas ir analizė. Tačiau pagal <i>Projekto</i> tokias užduotis vykdantys kompetencijų centrai yra kultūros įstaigos. LKC – nėra kultūros įstaiga, kaip tai apibrėžiama <i>Projekto</i> 2 straipsnio 6 dalyje. Iš projekto nėra aišku, kaip rengėjų matomoje nacionalinėje kompetencijos centrų sistemoje atrodys kultūros sritys, kuriose nėra veikiančių kultūros įstaigų ar kuriose veikia viešojo administravimo subjektai (LKC atveju).</p> <p><i>Projekto</i> 17 straipsnyje išdėstoma kultūros ir meno premijų sistema. Tačiau ji apsiriboja tik valstybės steigiamomis premijomis. Kino nacionaliniai apdovanojimai teikiami laikantis šios industrijos principų, kada visus sprendimus priima kino profesionalai, o LKC tik dalyvauja prisidedamas prie organizacinių darbų. Taip veikia ir Europos kino akademijos apdovanojimai, nepriklausomų ekspertų sistema pagrįsta ir JAV Kino meno ir mokslo akademijos apdovanojimų sistema. Kadangi 5 šio straipsnio punktas kalba apie tai, jog ministerijos premijos steigiamos ministru pavestose valdymo srityse, kyla klausimas, ar ketinama įsteigti ir specialias premijas kino sritys didžiausiems laimėjimams įvertinti? Šis klausimas svarbus, nes atitinkamas srities pripažinimas gali turėti įtakos, pavyzdžiui pripažįstant menininko statusą ir pan. Vis tik manytume, kad nustatant valstybės kultūros ir meno premijų sistemą reikėtų atsižvelgti į atskirų kultūros sričių specifiką. Į įstatymo lygmenį pakeliant tik dabar numatytą trinarę premijų sistemą, o kitoms institucijoms tik suteikiant teisę steigti premijas nevienodai traktuojamos kultūros sritys. Manytume, kad premijų sistemos koncepcija tobulintina.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos kino centras nėra kultūros įstaiga, o viešojo administravimo subjektas. Priskirtas funkcijas Lietuvos kino centras toliau vykdytų ne kaip kultūros kompetencijų centras, o kaip viešojo administravimo institucija.</p>
<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2019-08-26 raštas Nr. 19-8659</p>	<p>Apibrėžiant Kultūros ir meno darbuotojo sąvoką, pastebėtina, kad praktikoje gali kelti neaiškumų formuliuotės „užtikrinti...kultūros paslaugų teikimą“ aiškinimas ir taikymas. Pvz., bilietų pardavimas</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>19 straipsnyje akcentuojamos valstybės (nacionalinės, Vyriausybės ir Kultūros ministerijos kultūros ir meno premijos) premijos, t. y. įvertinama valstybės premijų <i>status quo</i>. Kitos valstybės ir savivaldybės institucijos, nevyriausybines organizacijos, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę savo išsoms steigti ir skirti kultūros ir meno premijas.</p>

	būtų laikomas kultūros paslaugų teikimą užtikrinančia paslauga ar techninio, pagalbino pobūdžio funkcija.	įstatyme įtvirtintus kriterijus, priskirtinas kultūros įstaigos vadovo kompetencijai.
	<p>Apibreziant sąvoką „kultūros paslaugos“ vartojamos neapibrėžtos sąvokos „meninė veikla“ ir „pažintinė veikla“. Tuo pačiu lieka neaiškus ir „pažintinė veikla“ santykis su moksliniais tyrimais. Analogiška pastaba ir dėl Įstatymo projekto 2 str. 9 d. vartojamų konstrukcijų „aukščiausias profesionalumas“ ir „reikšmingiausios kultūros paslaugos“ bei 2 str. 10 d. vartojamos konstrukcijos „svarbiausios...vertybės“ neapibrėžtumo bei reguliavimo neišbaigtumo, taip ir liekant nesureglamentuota, kas, kokiu pagrindu ar vadovaujantis kokiais teisės aktais (kokiu įstatymu, jei tai ne Įstatymo projekto reguliavimo dalykas) spęstų dėl atitinkamo vertinamojo pobūdžio kriterijaus atitikimo, bei koks santykis su, pvz., Įstatymo projekto 11 str.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Patikslintos vartojamos nuostatos „aukščiausias profesionalumas“, „reikšmingiausios kultūros paslaugos“, „svarbiausios...vertybės“ ir kt.</p> <p>Meninės veiklos ir pažintinės veiklos sąvokos vartojamos Vyriausybės nutarimuose (pvz., Paramos jauniems menininkams programos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 153, 2 punktas, Lietuvos nacionalinių kultūros ir meno premijų skyrimo nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 2006 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 83, 14.1 papunktis, 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa, patvirtinta Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482, Eugenijos Šimkūnaitės metų minėjimo 2020 metais plano, patvirtinto Vyriausybės 2019 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 1029, II skyrius ir kt.). pažintinės veiklos santykis su moksliniais tyrimais priklausys nuo konkrečios faktinės situacijos. Pabrėžtina, kad įstatymas negali detaliai reglamentuoti konkretaus atvejo ir nustato bendro pobūdžio taisykles, kurios priklausys nuo teisės taikymo.</p>
	<p>Tuo pačiu atkreiptinas dėmesys į tai, kad Įstatymo projekto 14 str. 3 d. 1, 2, 5 p. nuostatos turi viešojo administravimo funkcijų požymius, todėl turėtų būti įvertintas ir pagrįstas Įstatymo projekto 13 str. 2 d. 4 p. nuostatų tikslingumas. Kompetencijų centro funkcijų suteikimas nacionalinėms kultūros įstaigoms būtų ydingas ir konkurencijos prasme, kadangi vienas ūkio subjektas galėtų daryti poveikį kitiems analogiškas paslaugas teikiantiems ūkio subjektams.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nacionalinės kultūros įstaigos taip pat yra kultūros įstaigos. Visos kultūros įstaigos, taip pat ir nevyriausybines organizacijos, turi turėti sąlygas tapti kultūros kompetencijų centrais. Manome, kad konkurencijos principai nebus pažeisti, kadangi, kaip minėta, visos kultūros įstaigos gali tapti kultūros kompetencijų centrais, t. y. savaime neeisčia, kad nacionalinė kultūros įstaiga yra ir kultūros kompetencijos centras.</p>
	<p>Lieka neaiškus ir nepagrįstas 16 str. 1 d. nurodyto kultūros ir meno darbuotojų sąrašo tvirtinimo tikslingumas. Pastebėtina, kad konkretaus darbuotojo darbo funkcijos, jų pobūdis apibrėžiami pareigybės aprašyme. Siekiant unifikuoti pareigybes ir jų priskyrimą kultūros ir meno darbuotojų pareigybėms, tai turėtų būti daroma centralizuotai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos pastabos vertinimą, Asociacijos „Kultūros savivaldos kolegija“ pastabos vertinimą, Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos pastabos vertinimą, Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos pastabos vertinimą, Lietuvos muziejų asociacijos pastabos vertinimą.</p>

Užsienio reikalų ministerijos 2019 m. rugsėjo 2 d. raštas Nr. (24.1)3-3956	<p>Siekdami užtikrinti ryši tarp Įstatymo projekto ir Kultūros tarptautiskumo koncepcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. IV-977, siūlytume Įstatymo projekto 2 straipsnyje apibrėžti kultūros tarptautiskumo ir kultūrinės diplomatinės sąvokas ir jas išdėstyti taip:</p> <p>„Kultūros tarptautiskumas – kultūros tarptautinio matmens plėtojimas, siekiant stiprinti kūrėjų, kultūros srities specialistų ir kultūros organizacijų potencialą tarptautiniu mastu ir skatinti kultūros raiškos įvairovę.“</p> <p>„Kultūrinė diplomatinė – valstybės priemonės, pasitelkiamos kaip įrankis valstybės žinomumui užsienyje stiprinti ir teigiamam valstybės įvaizdžiui formuoti, diplomatiniams santykiams plėtoti, sukuriantis palankią terpę santykių su kitomis šalimis plėtojimui, užsienio lietuvių įsitraukimui. Kultūrinė diplomatinė stiprinamos valstybės „švelniosios“ galios, kuriamas pagrindas palankiam dvišaliam ir daugiašaliam bendradarbiavimui. Kultūrinė diplomatinė yra novatoriškų ir veiksmingų sprendimų šaltinis, kuriant šalių pasitikėjimą viena kita“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projekte apibrėžiamos sąvokos siejamos su kultūros ministru pavestomis sritimis, t. y. nacionalinės kultūros sklaida užsienyje (Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ 1.5.1 papunktis). Kultūrinė diplomatinė nėra Kultūros ministerijos kompetencijos sritis. Įstatyme neturi būti apibrėžiamos jame nevartojamos sąvokos.</p>
	<p>Siūlome Įstatymo projekto 3 straipsnio 6 punktą papildyti ir išdėstyti taip:</p> <p>„6) bendradarbiavimo, įskaitant tarptautinį bendradarbiavimą, - formuodami ir įgyvendindami“ (toliau kaip <i>tekste</i>).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tarptautinį bendradarbiavimą apibrėžia pirmasis principas, gauti ir kleisti informaciją, taip pat ir tarptautiniu mastu: 1) kūrybos ir saviraiškos laisvės – visi asmenys gali savarankiškai pasirinkti kūrybos išraiškos būdus ir priemones, jiems negali būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. 3 str. 1 p. kalbama apie viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą, tad tarptautinio bendradarbiavimo aspektas šioje dalyje neturėtų būti minimas.</p>
	<p>Siūlome Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalies 2 punktą papildyti ir išdėstyti taip:</p> <p>„2) formuodamos kultūrinės diplomatinės politika, ryšių su užsienyje gyvenančiais lietuviams politiką; prisidėdamos prie atstovavimo Lietuvos kultūriniais interesams užsienyje užtikrinimo;“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šio straipsnio 2 dalyje yra išvardintos kitų ministerijų, o ne Kultūros ministerijos vykdomos funkcijos, todėl siūloma formuluotė yra netinkama logine prasme.</p>

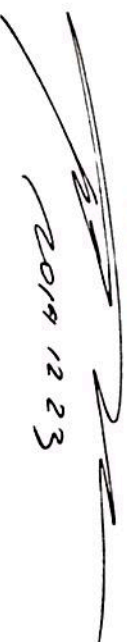
	<p>Siūlome Įstatymo projekto 8 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip:</p> <p>„2. Tarpautinį bendradarbiavimą kultūros srityje vykdo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Užsienio reikalų ministerija ir diplomatinės atstovybės; 2) Lietuvos Respublikos kultūros atašė (toliau — kultūros atašė); 3) kitos ministerijos pagal jų kompetenciją; 4) Lietuvos kultūros institutas; 5) kitos institucijos ir įstaigos, kurioms teisės aktų nustatyta tvarka pavesta vykdyti šią funkciją.“ <p>Tokią 8 straipsnio 2 dalies 2 punkto redakciją siūlome, atsižvelgdami į tai, kad Įstatymo projekto 8 straipsnio 2 dalyje kultūros atašė nurodomi kaip atskiri subjektai, vykdantys tarpautinį bendradarbiavimą, tačiau atkreiptinas dėmesys, kad jie nėra savarankiški subjektai kaip kitos institucijos ir įstaigos, vardinamos šioje dalyje. Juo labiau, kad 8 straipsnio 3 dalyje nurodoma, kad jie vykdo bendradarbiavimą Kultūros ministerijos kompetencijos veikimo srityje.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Patikslinta 8 straipsnio redakcija.</p> <p>Poreikis atskirai aptarti kultūros atašė statusą plačiau aptartas aiškinamajame rašte.</p>
	<p>Siūlome Įstatymo projekto 16 straipsnį papildyti ir išdėstyti taip:</p> <p>„16 straipsnis. Kultūros ir meno darbuotojai.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kultūros ir meno darbuotojų sąrašą tvirtina kultūros įstaigos vadovas. 2. Kultūros įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybės, kultūros ir meno darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas ir dydžius nustato Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas. 3. Kultūros ir meno darbuotojų, vykstančių į užsienio valstybes dirbti lietuvių bendruomenėse, organizacijose ir kultūros įstaigose, darbo organizavimo tvarką ir darbo apmokėjimo sąlygas ir dydžius nustato Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu tvirtinamas Konkursų Lietuvos kultūros ir meno darbuotojams, vykstantiems dirbti į užsienio lietuvių bendruomenes, organizacijas ir kultūros įstaigas, organizavimo, atlyginimo už suteiktas paslaugas ir išmokų skyrimo ir mokėjimo, atsiskaitymo už skirtas lėšas ir atliktą darbą, kontrolės tvarkos aprašas (toliau kaip <i>tekste</i>). 	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šis aspektas yra įgyvendinamųjų teisės aktų, bet ne Kultūros politikos pagrindų įstatymo dalykas.</p>

	Atsižvelgdami į tai, kad Ministerija – „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – 2012–2020 m. kūrimo programos koordinatorė, atkreipiame dėmesį į kultūros – Lietuvos valstybės tapatumo ir tęsinumo pagrindo – puoselėjimo užsienio lietuvių gretose stiprinimo svarbą ir siūlome kultūros politikos principus užsienio lietuvių organizacijose ir kultūros įstaigose nustatyti atskiru įstatymo straipsniu arba užsienio lietuvių matmeniu papildant siūlomą įstatymo projektą.	Neatsižvelgta. Ši sritis nėra tiesiogiai įvardijama kaip kultūros ministro atsakomybės sritis, be to, manytina, kad tai yra įgyvendinamųjų teisės aktų, bet ne Kultūros politikos pagrindų įstatymo dalykas. Tuo pačiu atkreiptinas dėmesys į šio įstatymo įsigaliojimo (2021 m. sausio 1 d.) ir nurodytos programos galiojimo datas.
Etinės kultūros globos tarybos 2019 m. rugsėjo 16 d. raštas Nr. S-189 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto“	Reikėtų koreguoti antrąjį skirsnį „Kultūros politikos formavimas, įgyvendinimas ir finansavimas“, papildant jį atskiru straipsniu „Lietuvos valstybės tapatumo, etinių tradicijų tęstinumo ir bendruomenių dalyvavimo kultūroje užtikrinimas“. Be to, antrąjį skirsnį reikėtų papildyti nauju straipsniu „Seimui atskaitingų institucijų kompetencija kultūros politikos srityje“.	Neatsižvelgta. Žr. Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos pastabos vertinimą.
	Kultūros politikos pagrindų įstatyme nėra apibrėžtos pagrindinės kultūros sritys.	Neatsižvelgta. Atskirų kultūros politikos sričių įvardinimas būtų ydingas, neatitiktų laisvos kūrybos ir saviraiškos laisvės principo, sudarytų nelygias sąlygas pretenduoti į kultūros finansavimą. Tai sąlygotų atskirų kultūros sričių prioritetizavimą.
	Įstatyme labai trūksta aiškaus kultūros politikos prioritetų nustatymo.	Neatsižvelgta. Prioritetų nustatymas strateginio planavimo dokumentų sritis. Prioritetai įtvirtinti Lietuvos kultūros politikos strategijoje, patvirtintoje Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 665.
	Atnaujintas projektas papildytas skirsniu „Regioninė kultūros politika“, kurio 1 dalyje apibrėžiant regioninės kultūros politikos tikslą paminėtas ir siekis „užtikrinti etnografinių regionų savitumo išsaugojimą“. Tačiau lieka nebeaišku, kas slėpi po <i>regiono</i> sąvoka.	Neatsižvelgta. Projekte nesiekama įtvirtinti regiono sąvokos, kadangi ji yra reglamentuota Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme.
Lietuvos kultūros tarybos 2019 m. rugsėjo 20 d. raštas Nr. S-218(4.10)	Siūlytų peržiūrėti regioninės kultūros politikos tikslą. Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regionuose tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), patvirtintas kultūros ministro 2018 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. IV-488, nurodo tolygios kultūrinės raidos užtikrinimo visoje Lietuvoje tikslą. Projekte apibrėžtas kultūros politikos tikslas atskirais atvejais yra siauriau suformuluotas nei Apraše. <...> Dalis 22 straipsnio punktų dubliuoja Aprašo punktus.	Neatsižvelgta. Ydinga laikyti teisėkūros praktika, kuomet įstatymai keičiami atsižvelgiant į žemesnės galios teisės aktus, šiuo atveju – kultūros ministro įsakymus. Įstatymas yra aukštesnė teisinė galia turintis teisės aktas, o poįstatyminiai teisės aktai neturi jam prieštarauti. Priėmus įstatymą, bus keičiami poįstatyminiai teisės aktai.

	Taryba nėra tikra, kad Regioninės kultūros tarybos (toliau – RKT) šiuo metu yra pasirengusios atlikti visas projekto 22 straipsnyje minimas funkcijas.	Neatsižvelgta. Istatymo 21 straipsnio, kuriame reglamentuojamas regioninės kultūros tarybos, įsigaliojimas numatytas 2022 m. sausio 1 d., todėl bus šis laikotarpis bus pakankamas pasirengti įstatymo įgyvendinimui.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. lapkričio 14 d. išvada Nr. NV-3182 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto“	Kultūros ministerijos teikime ir aiškinamajame rašte nurodoma, kad šiuo Projektu „ <i>siekianti sukurti horizontalių kultūros srities teisinio reguliavimo mechanizmą, kuriame teisinėmis priemonėmis siekiama įtvirtinti valstybės įsipareigojimus kultūrai, užtikrinti konstitucines Lietuvos piliečių teises į kultūros prieinamumą</i> “. Taip pat aiškinamajame rašte yra konstatuojama, kad Projekte teisiniai santykiai, kurie jau yra reglamentuoti galiojančiais teisės aktais (apie 20 įstatymų), yra suvienodinami, susisteminiami bei analogiškiems teisiniams santykiams nustatomi vienodi reikalavimai ir kriterijai. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto nuostatos yra deklaratyvios, iš esmės nustatancios tik principus, Projekte nėra siūlomos naujos normos, o pateikiamos tam tikros apibendrintos nuostatos, kuriais iš esmės nėra suvienodinamos (unifikuojamos) atitinkamos nuostatos įvairiose kultūros srityse, taip pat įvertinant tai, kad Projekto 1 straipsnio 2 dalyje nurodoma, jog šio įstatymo (Projekto) nuostatos nebus taikomos, jei visa eilė specialiųjų įstatymų reguliuotų kitaip, kyla abejonių, ar bus pasiekti aukščiau paminėti tikslai.	Neatsižvelgta. Kultūros politikos pagrindų įstatymas yra bendrasis kultūros politikos pagrindus įtvirtinantis įstatymas, neturėsiantis įtakos kitiems sektoriniams įstatymams, kurių yra per 20. Įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalyje nurodyti įstatymai galioja toliau, Kultūros politikos pagrindų įstatymu nesiekama sugriauti egzistuojančios specialiųjų įstatymų sistemos. Horizontalių ir bendrų visam kultūros sektoriui aspektų nėra prasminga reglamentuoti atskirais įstatymais, kadangi šie aspektai nėra susiję vien tik su viena askira kultūros politikos sritimi. Pasirinkus siūlomą modelį, nereikės pripažinti netekusiais galios specialiųjų kultūros sritį reglamentuojančių įstatymų (Bibliotekų, Muziejų, Profesionalaus scenos meno ir kt. įstatymų). Taigi, siekiant aiškumo, projekte įtvirtinama nuostata, kad šio įstatymo nuostatos taikomos tiek, kiek kiti įstatymai nenustato kitaip (1 straipsnio 2 dalis). Šis patikslinimas įveda aiškumo teisės sistemoje, atitinka bendrąjį principą <i>lex specialis derogat legi generali</i> (specialusis įstatymas įveikia bendrąjį, specialioji norma yra viršesnė už bendrąją). <i>T. p. žr.</i> , pvz., Valstybės tarnybos įstatymo 6 straipsnio 1 dalį, Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalį, Lietuvos Respublikos Lietuvos Respublikoje išrinktų Europos Parlamento narių statuso ir darbo sąlygų įstatymo 1 straipsnio 2 dalį ir kt.). Pabrėžiama, kad ši nuostata siūloma atsižvelgiant į suinteresuotų visuomenės atstovų siūlymus ir interesus, aiškumo sieki.
	Projekto 13 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad „ <i>Rekomendacijas dėl istorinio atminimo tvirtina kultūros ministras</i> “. Atsižvelgiant į tai, kad rekomendacijos savo esme neturi privalomo pobūdžio, siūlome įvertinti tokio teisės akto tikslingumą (analogiškas pastebėjimas ir dėl Projekto 20 straipsnio 6 dalies).	Atsižvelgta iš dalies. Patikslintas rekomendacijų pavadinimas, suderinant su sąvoka. Reglamentuoti aptariamus teisinius santykius privalomąją galią turinčiais aktais negalima, nes šios funkcijos (tiek aptariamose projekto 13 straipsnyje, tiek 20 straipsnyje) yra susijusios su vietos

		savivaldos savarankiškosiomis funkcijomis. Vietos savivalda grindžiama savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją principu. Rekomendacinio pobūdžio teisės aktai suteiks galimybę kultūros ministruui pasiūlyti veiksmų krypčių teisiškai neįpareigojant savivaldybių, kurioms rekomendacijos skirtos.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės 2019 m. lapkričio 19 d. pažyma Nr. NV-232	Siūlome keisti 1 straipsnio 2 dalį ir formuluoti arba nevardinant visai įstatymų arba paliekant ir „tiek, kiek neprieštarauja kitiems įstatymams.“	Neatsižvelgta. Žr. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 1 pastabos vertinimą.
	Tikslintinos Projekte vartojamos sąvokos – <i>Istorinis atminimas</i> (Strategijoje - <i>Istorinis kultūrinis palikimas</i> ; NPP projekte – <i>Istorinė atmintis</i>); <i>Nacionalinės veiksmės kultūros vertybės</i> (Strategijoje - <i>Nacionalinis kultūros branduolys</i>); <i>Kultūros ir meno darbuotojai</i> (Strategijoje - <i>Kultūros ir meno kūrėjai</i>); atskleisima <i>Kultūros visuomenės sąvoka</i> (III skirsnis).	Lietuvos kultūros politikos strategija, patvirtinta Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 665, yra strateginio valdymo dokumentas, neturintis įstatymo galios. Pagal bendrąją Vyriausybės teisėkūros praktiką, sąvokos turi būti apibrėžiamos įstatyme. Sąvokos derintos su suinteresuotais visuomenės atstovais ir ekspertais, sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Kultūros ministras
dr. Mindaugas Kviekauskas

2019 12 23